

Viva Italia! Poznaj Włochy z „Krakowem Otwartym na Świat”

2014-04-11

Charakterystyczny „bucik” Półwyspu Apenińskiego rozpoznać na mapie potrafi nawet małe dziecko, a lista pozytywnych skojarzeń ze słoneczną Italią jest równie długa jak jej historia i równie bogata, jak jej kultura. Odwiedźcie z nami kraj zabytków starożytności, kuchni która podbiła wszystkie kontynenty i ludzi z temperamentem. Zapraszamy do Włoch i Rzymu - „Stolicy Świata”!

Położona w Europie Południowej Republika Włoska ze stolicą w Rzymie zajmuje 71. miejsce na świecie pod względem powierzchni (301 230 km²) oraz 23. miejsce pod względem liczby ludności (prawie 60 mln). Kształt tego państwa określają od północy Alpy i morza wokół półwyspu: Śródziemne, Liguryjskie, Tyrreńskie, Jońskie i Adriatyckie. Prócz Półwyspu Apenińskiego Włochy zajmują szereg okolicznych wysp, wśród nich - największe na Morzu Śródziemnym - Sycylię i Sardinie. Ustrój państwa ma charakter demokratyczny - Włochy są republiką z dwuizbowym parlamentem (Izba Deputowanych i Senat), na której czele stoi Prezydent wybierany na 7-letnią kadencję przez Zgromadzenie Narodowe. Włochy podzielone są na 20 regionów (5 działa na szczególnych prawach), 109 prowincji (w tym 2 autonomiczne) i 8092 gminy.

Różne ludy i plemiona zasiedlające tereny współczesnych Włoch - m.in. Ligurowie, Celtowie, Wenetowie, Etruskowie, Umbrowie i Grecy - zostały podbite przez Rzymian, wywodzących się z stosunkowo niewielkiego plemienia Latynów. Zgodnie z legendą o Romulusie i Remusie, Rzym został założony 21 kwietnia 753 r. p.n.e. Jednoczenie Półwyspu Apenińskiego przez Rzymian rozpoczęło się w VI w. p.n.e. i już w I w. p.n.e. Rzym staje się centrum Cesarstwa, które przeżyło różne koleje losu, w tym spektakularne wzloty i upadki. Ostateczny upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego w 476 r. był efektem pogłębiających się wewnętrznych podziałów kraju, umacniania się władzy politycznej papieża, a także najazdów Wizygotów, Wandalów i Hunów. Przez blisko czternaście wieków Italia była sceną kolejnych wojen, podbojów, powstawania i upadku królestw, mniej lub bardziej niezależnych księstw. Znajdowała się ona m.in. pod kuratelą dynastii francuskich, hiszpańskich i austriackich. Tarcia polityczne między władzą świecką, a papieską oraz brak dominującego ośrodka władzy stworzyły podatny grunt pod powstanie państw-miast. Były to prężne gospodarczo i kulturowo ośrodki, z których wiele - jak Genua, Wenecja, czy Florencja za Medyceuszy - przetrwało stulecia, stając się kolebką renesansu. Dążenia zjednoczeniowe zyskały na popularności w społeczeństwie włoskim dopiero w pierwszej połowie XIX w., wydając ruch Risorgimento. Królestwo Włoskie na części ziem Italii proklamowano w 1861 r. - rok po wynalezieniu w Neapolu... słynnej pizzy. Pod wodzą króla Wiktora Emanuela II przyłączało ono kolejne ziemie, przenosząc w 1871 r. stolicę z Florencji do Rzymu. Kolejne lata to czas budowy systemu administracyjnego, prawnego, edukacyjnego i rozwój gospodarki. Północne Włochy były dobrze rozwinięte i uprzemysłowione w przeciwieństwie do biednego, rolniczego południa. Podziału tego nie udało się usunąć po dzień dzisiejszy. W różnych konfiguracjach Włochy brały udział w konfliktach zbrojnych XX w. Plebiscyt z 2 czerwca 1946 r. zdecydował o zniesieniu monarchii i ustanowieniu we Włoszech republiki. Ostateczny kształt granic państwa ustaliło porozumienie podpisane z Jugosławią w 1954 r.

Włochy należą do grupy najbogatszych i najbardziej uprzemysłowionych państw świata (dawna G8). Państwo to zajmuje pierwsze miejsce na świecie w produkcji win (tak, tak - Francja jest dopiero na drugim miejscu!) i należy do liderów przemysłu motoryzacyjnego. Włosi produkują m.in. samochody marki Fiat, Ferrari, Maserati, Iveco, Lancia, Alfa Romeo, Pagani i Lamborghini, jak również wysokiej klasy motocykle Ducati. Italia jest ukochaną destynacją turystyczną podróżników z całego świata. Swoich zabytków i zgromadzonych w kraju licznych dzieł sztuki Włosi nie muszą nawet specjalnie zachwalać - 60% światowego dziedzictwa kultury zlokalizowane jest właśnie w tym kraju. Tradycja artystyczna Włoch wywarła ogromny wpływ na sztukę i kulturę innych krajów Europy. Niemal każdy zna takie nazwiska jak Leonardo da Vinci, Michał Anioł czy Botticelli. Ich dzieła - „Mona Lisa”, Kaplica Sykstyńska czy Pieta - nawet nie kojarzone ze swoimi autorami weszły na stałe do kanonu sztuki. Uważane za ojczyznę muzyki artystycznej, Włochy przez wiele stuleci pełniły rolę centrum europejskiego życia muzycznego. To tutaj powstała opera i liczne gatunki muzyki instrumentalnej. Włochy mogą się także pochwalić wybitnymi przedstawicielami w dziedzinie literatury (np. Petrarca, Dante, Gabriele D'Annunzio, Grazia Deledda, Dario Fo, Italo Calvino czy Umberto Eco) i kinematografii (któż nie słyszał o takich reżyserach jak Fellini, Antonioni czy Leone, o aktorach jak Marcello Mastroianni czy Sofia Loren?).

Skrótowe nawet wyliczenie dobrodziejstw, które nasza cywilizacja zawdzięcza Włochom nie może się obejść bez wzmianki o włoskiej kuchni. Oparta na kuchni śródziemnomorskiej, włoska kuchnia wyrobiła sobie na świecie mocną markę, dzięki tak flagowym daniom jak pizza, spaghetti czy lasagne. Pamiętajmy jednak że Italia to także ojczyzna kawy espresso, tiramisu i lodów. Praktyczni i pomysłowi Włosi wynaleźli także m.in. termometr, fortepian, barometr, baterie, nitroglicerynę, okulary i telefon.

Co jeszcze warto wiedzieć o Włoszech? Zapraszamy do lektury naszych kolejnych tekstów!

[Święty Franciszek, Internet i finanse](#)

["Amarcord" Federico Felliniego - arcydzieło włoskiego kina autorskiego](#)